

SOFTUERI I LIRE, VERSION KONTROLLUES DHE I LIÇENSUAR

WWW.SHMK-NEGOTINE.EDU.MK

-
- Sot prodhimi i programeve eshte industri e madhe ne gjithe boten e cila eshte ne rritje te madhe.
 - Çdo program kompjuterike vjen me liçence, e cila i lejon te drejte shfrytezimi konsumatorit.
 - Prodhuesi me liçence e mbron programin e vet prej kopjimit dhe keqperdorimit.

LIÇENCAT E SHFRYTEZUARA

- Me se shpeshti liçencat e shfrytezuara janë:
- 1) liçenca komerciale (proprietary);
- 2) softuer i “ndare” (kontrollues) (shareware);
- 3) softuer public (public domain software);
- 4) softuer i lire;
- 5) softuer me kod te hapur (open source).

LIÇENCA KOMERCIALE (PROPRIETARY)

- Liçenca komerciale personale (proprietary) perdoret per zbatim biznesi.
- Prodhuesi jep te drejte te shfrytezimit te softuerit per kompensim parash.
- Softueri mund te shfrytezohet sakte me kushte te caktuara derisa pronesia gjithmone ngel tek prodhuesi.
- Bleresi fiton dokument perkates dhe mundesi te rregjistrohet te prodhuesi se si me vone mund te mar versionin e ri te programit dhe do te kete mbeshtetje prej prodhuesit.
- Shembuj te softuerit me liçence personale jane: Microsoft Office, Adobe Photoshop, Corel Draw etj...

SOFTUERI “I NDARE” (PROVUES) (SHAREWARE)

- Eshte softuer me liçence sipas te cilit konsumatori mund ta perdor softuerin per kohe te caktuar, numer te caktuar heresh ose me mundesi te kufizuara dhe te filloj me mundesite e tij.
- Pas kalimit te periudhes provuese konsumatori duhet te bleje liçence komerciale nga kompania perndryshe me shume nuk mund ta shfrytetoje.
- Demo version eshte nje lloj i programit provues ku nuk funksionojne te gjitha opsionet.
- Versioni provues (trial) eshte versioni ku softueri punon komplet por pas kohes se caktuar ajo nderpret punen.

SOFTUER PUBLIC (PUBLIC DOMAIN SOFTWARE)

- Eshte softuer pa pagese i cili mund te kopjohet dhe shkembehet.
- Konsumatori nuk ka mbeshtetje prej prodhuesit.

SOFTUERI I LIRE (FREEWARE)

- Eshte softuer me liçence sipas te cilit mundesohet shfrytezim pa pagese i softuerit, por shpesh me ndonje kusht.
- Prodhuesi i softuerit ndonjeher vendos versione te kufizuara (kufizimi i nivelit te lojrave, numer i kufizuar i dokumenteve te perpunuara etj), dhe kjo me qellim ti tregoj mundesite e qellimit te vet kryesor.
- Shembuj te softuerit te lire (freeware) jane: Internet Explorer, 7-zip, Adobe Reader dhe programe antivirus AVG(free), Avira (free), Avas (free).

SOFTUER ME KOD TE HAPUR (OPEN SOURCE)

- Ketu bejne pjese liçencat: GLP, LGPL dhe BSD.
- Projektet me liçence te tille jane: Linux, OpenOffice dhe Apache web server.